

RETAIL

RETAIL MANAGEMENT SERIES

กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีก Retail Business Law

3211-2006

ดร.คำนาย อภิปรัชญาสกุล

รหัสวิชา 3211-2006

กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีก

Law for Retail Business

ตามหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาระหว่างศึกษาธิการ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก

จำนวน 3 หน่วยกิต

ผู้เขียน : ดร. คำนาณ อภิปรัชญาสกุล FCILT,ESlog, SCORMaster, CPIM

จัดพิมพ์โดย

บริษัท โฟกัสเมดี้ แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด

75 ถนนปัญญาอินทรา แขวงบางซัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร 10510
มือถือ 085-2611551 โทร. 02-1742986-7 โทรสาร. 02-1753499

<http://www.logisticsfocus.net>

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีก (Law for Retail Business)

ผู้แต่ง ดร.คำนาภิ อภิปรัชญาสกุล FCILT.ESLog, SCORMaster

จำนวนหน้า 290 หน้า

ISBN : 978-616-7880-07-5

ราคา 220 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2557 จำนวนที่พิมพ์ 2,000 เล่ม

ส่วนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2537

จัดพิมพ์โดย : บริษัท โฟกัสเมดีയ แอนด์ พับลิชิ่ง จำกัด

75 ถนนปัตตานีอินทรา แขวงบางซัน เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510

Tel : 02-1752986-7 Fax : 02-1753499

<http://www.logisticsfocus.net>

จำนวนรายได้ : บริษัท ดวงกมลสมัย จำกัด

DK TODAY

15/234 ซอยเลื่อใหญ่ที่ศ ถนนรัชดาภิเษก แขวงจันทร์ฯ

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Tel : 0-2541-7375-6, 0-2930-6215-8 Fax : 0-2541-7377, 0-2930-7733

E-mail: dktoday@dktoday.net, marketing@dktoday.net

<http://www.dktoday.net>

ข้อความ ทฤษฎี และรูปภาพประกอบที่ปรากฏหนังสือเล่มนี้ เป็นข้อมูลที่ผู้เขียนได้รวบรวมจากหลายแหล่งตามที่ระบุในบรรณานุกรม ร่วมกับแนวคิดในการประยุกต์ใช้งาน และความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ทางวิชาการมากที่สุด หากผู้จัดจำหน่ายมีหน้าที่รับขน แลเจ้าจำหน่าย เท่านั้น มิได้มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับความผิดด้านกฎหมายลิขสิทธิ์แต่ประการใด ซึ่งบทความ ข้อมูล หรือรายละเอียดต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบและตรวจสอบ อย่างถ้วนถี่แล้ว เพื่อให้ได้ความถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่ความสามารถกระทำได้ก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ อย่างไรก็ตาม ความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการนำบทความ ข้อมูล หรือรายละเอียดที่ปรากฏในหนังสือฉบับนี้ไปใช้ ไม่ว่าจะโดยสาเหตุหรือลักษณะใดๆ ก็ตาม หากผู้เขียนและผู้จัดจำหน่ายหนังสือมิได้มีภาระหน้าที่ในการ รับผิดชอบแต่ประการใดทั้งสิ้น

3211 – 2006 กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีก 3 (3)

(Law for Retail Business)

จุดประสงค์รายวิชาเพื่อให้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการค้าปลีก และกฎหมายภาคีอกร
2. มีทักษะในการปฏิบัติงานและดำเนินธุรกิจตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
3. ทราบถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายการค้าปลีก

มาตรฐานรายวิชา

1. เชียนกระบวนการขั้นตอน พระราชบัญญัติการค้าปลีก กฎหมายภาคีอกร กฎหมายสิ่งแวดล้อม
2. เชียนกระบวนการขั้นตอนการประกันสังคม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน
3. ระบุข้อกฎหมายที่ผู้ประกอบการค้าปลีกต้องปฏิบัติตาม

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการค้าปลีก กฎหมายภาคีอกร กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานธุรกิจค้าปลีก

กิตติกรรมประกาศ

ตำรา กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีก เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนโดยเป็นตำราชุด ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรระดับปริญญาตรี และผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการค้าปลีก กฎหมายภาษีอากร กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายลิํงแวดล้อม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานธุรกิจค้าปลีก

การผลิตต้องอาศัยรูปภาพจำนวนมากเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในเชิงเนื้อหา ร่วมกับทฤษฎี และประสบการณ์ที่แท้จริง ของผู้เขียนด้านการค้าปลีกค้าส่งแฟรนไชส์และโลจิสติกส์ ให้สามารถประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ตำราเล่มนี้จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้า ไม่มีแผ่นดินไทย ที่ให้ผู้เขียนได้เกิดขึ้นมา ศาสนาที่สอนให้ผู้เขียนเป็นผู้ให้และปฏิบัติหนอยู่ในศีลธรรมอันดี พระมหาภัตtriy ไทยทุกพระองค์ที่ท่านทรงห่วงใยแผ่นดิน กอบกู้เอกสารช ให้พสกนิกรทุกคนในประเทศมีความสุข พ่อขุน รามคำแหงมหาราช ที่ทรงประดิษฐ์อักษรไทยซึ่งเป็นรากฐานของหนังสือไทยที่ใช้อยู่จนถึงปัจจุบันทำให้มี หนังสือไทยในการเขียนตำราครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ผู้เขียนได้เกิด ภายใต้รัมโพธิสมการของท่าน ได้ยึดแนวทางการปฏิบัติในรูปของระบบเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และใช้แนวทางราชดำเนินสของท่านในการดำเนินชีวิต บรรพบุรุษทุกท่านที่ให้ชีวิต และจิตวิญญาณของการ เป็นผู้ให้ ถึงแม้จะเกิดในครอบครัวที่ฐานะไม่ดีนัก ประชาชนชาวไทยทุกท่านที่เสียภาษีบำรุงประเทศชาติ ให้มีโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่ดี มีสถาบันการศึกษาให้ศึกษา ทั้งในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย คณาจารย์ที่ประสานความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หุ้นส่วน พนักงานทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มบริษัท ที่ให้กำลังใจในการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ จนสามารถ ผ่านพ้นวิกฤตได้ เจ้าของต่างๆ ที่ผู้เขียนอ้างอิง เจ้าของบุคคล ตราผลิตภัณฑ์ที่มีในตำรา ซึ่งผู้เขียน ให้ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทความ เนื้อหาตำรา ตราผลิตภัณฑ์ ที่มีในตำราในการเผยแพร่ อ้างอิง โดยไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

คำนำ

ตำรา กฏหมายเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีก เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนโดยเป็นตำราชุด ประจำวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี รวมถึงผู้ประกอบการที่ต้องการพัฒนาตนเองโดยวิชานี้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการค้าปลีก และกฎหมายภาษีอากร มีทักษะในการปฏิบัติงาน และดำเนินธุรกิจตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และตระหนักรถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมาย การค้าปลีก ให้สนองต่อความต้องการพัฒนาบุคลากรด้านค้าปลีก และการค้าสมัยใหม่ทุกรูปแบบ (Modern Trade) ให้มีความรู้ ความชำนาญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในสายงานค้าปลีก

ที่ผ่านมาผู้เขียนเคยผ่านการอบรมในหลักสูตรการการออกแบบ ก่อสร้าง พัฒนาร้านค้า และ การปฏิบัติงานร้านแมคโดนัลต์ การพัฒnar้านสะดวกซื้อของกระทรวงพาณิชย์ รวมถึงการออกแบบ และสร้างร้านสหกรณ์ที่เป็นต้นแบบสหกรณ์ร้านค้าที่เทเวศร์ รวมถึงเป็นที่ปรึกษาในการค้าปลีกค้าส่ง ของบริษัทชั้นนำของประเทศไทยหลายบริษัท และยังเป็นผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ระบบค้าปลีกค้าส่งและ จำหน่ายในประเทศอินเดียที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดมากกว่าร้อยละ 30 จากประสบการณ์การทำงาน ด้านค้าปลีกมาหากว่า 15 ปี พ布ว่าการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระดับปริญญาตรี ยังขาด ตัวราชที่สร้างความต่อเนื่องในวงการศึกษาไทย และยังไม่มีการกำหนดลักษณะงานแห่งชาติระดับวิชาชีพ (National Vocational Qualification :NVQ) ที่ผู้เขียนได้ศึกษาในประเทศอังกฤษและประเทศอื่นๆ ฉะนั้นในฐานะผู้ที่ผ่านการทำงานด้านค้าปลีก ค้าส่ง ทั้งในฐานะผู้บริหาร ที่ปรึกษา ผู้พัฒนาระบบ จึงมีแนวคิดในการพัฒนาตำราด้านการค้าปลีกและการค้าสมัยใหม่ทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับจุดหมายของ หลักสูตร จุดประสงค์สาขาวิชาครอบคลุมทุกรายวิชา

เนื่องจากเป็นการพัฒนาตำราชุดนี้ครั้งแรก ซึ่งผู้เขียนกำลังจัดทำคู่มือผู้สอน และเอกสารการนำเสนอ (Power Point Presentation File) และระบบอบรมอาจารย์ผู้สอน (Certified Teacher) ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่ง ของตำรามีข้อบกพร่อง และต้องการแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ปรับปรุงให้เป็นตำราที่ทรงคุณค่า กรุณาติดต่อ มาที่ kumnai@logistics.ac.th ผู้เขียนขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ.ที่นี่

ดร. คำนาภิ อภิปรัชญากุล

FCILT,ESLog,SCORMaster

สารบัญ

บทที่ 1 ภาพรวมกฎหมายธุรกิจ

● ภาพรวมกฎหมายธุรกิจ.....	2
● กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีก.....	2
● แหล่งสืบค้นกฎหมาย.....	3
● ผลกระทบด้านกฎหมายต่อธุรกิจค้าปลีกไทย.....	4
● แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายค้าปลีกรายย่อยไทย.....	5

บทที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการก่อตั้งธุรกิจ

● รูปแบบองค์กรธุรกิจ.....	10
● การจดทะเบียนนิติการ.....	10
● การจดทะเบียนพาณิชย์.....	14
● การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด.....	18
● การจดทะเบียนบริษัทจำกัด.....	19
● การจดทะเบียนบริษัทมหาชนจำกัด	20

บทที่ 3 กฎหมายแพ่งพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจ

● บทนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	28
● ระดับการใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ทางธุรกิจ	28

บทที่ 4 กฎหมายภาษีอากร

● พระราชบัญญัติประมวลรัชฎากร.....	36
● กฎหมายบัญชี (ประกาศของคณะกรรมการปฏิริพัติ ฉบับที่ 285).....	41
● การเสียภาษีเงินได้.....	41
● การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	46
● ภาษีเงินได้นิติบุคคลคำนวนจากกำไรสุทธิ.....	48
● เงื่อนไขการคำนวนกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ตรี (รายจ่ายต้องห้าม).....	55
● อัตราภาษี และการคำนวนภาษี.....	59
● ภาษีเงินได้นิติบุคคลคำนวนจากยอดรายได้ก่อนหักรายจ่าย.....	60
● ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย.....	61
● ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับการจำหน่ายกำไรไปนอกประเทศ.....	63
● อนุญาโตตุลาการ.....	63

บทที่ 5 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

↳ หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคบัญญัติสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภค.....	68
↳ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	69
↳ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541.....	83

บทที่ 6 กฎหมายความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

↳ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	86
--	----

บทที่ 7 กฎหมายสิ่งแวดล้อม

↳ พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ.....	102
--	-----

บทที่ 8 พระราชบัญญัติแข่งขันทางการค้า

↳ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า.....	134
↳ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542.....	137

บทที่ 9 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง

↳ ภาพรวมของพระราชบัญญัติค้าปลีกค้าส่ง.....	150
↳ ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่ง.....	150
↳ กฎหมายที่พ่อจะให้ความคุ้มครองธุรกิจค้าปลีกรายย่อยไทยในปัจจุบัน.....	159
↳ มาตรการควบคุมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ของต่างประเทศ.....	161

บทที่ 10 กฎหมายประกันสังคม

↳ ความเป็นมาพระราชบัญญัติประกันสังคม.....	164
↳ หลักการคุ้มครอง.....	164
↳ ผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง.....	165
↳ หน้าที่ของนายจ้าง.....	166
↳ คุณสมบัติของการเป็นผู้ประกันตน.....	167
↳ อัตราเงินสมทบ.....	168
↳ จำนวนเงินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบ.....	169
↳ เงื่อนไขการให้ความคุ้มครอง.....	169
↳ ผู้ประกันตนตามมาตรา 40.....	182
↳ บทกำหนดโทษ.....	184

บทที่ 11	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน	
(๑)	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 4.....	188
(๒)	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 3.....	189
(๓)	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 2.....	191
(๔)	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	199
บทที่ 12	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว	
(๕)	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว.....	232
บทที่ 13	กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจค้าปลีก	
(๖)	ภาษีอาย.....	244
(๗)	กฎหมายลิทธิอิบัตร.....	245
(๘)	กฎหมายเครื่องหมายการค้า.....	254
(๙)	พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544.....	262
	บรรณานุกรม.....	273
	ประวัติผู้เขียน.....	275

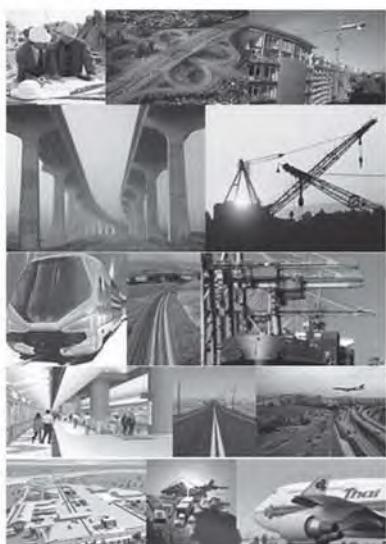
Development Strategy Consultant Leader

บริษัท ที่ปรึกษาอุตสาหกรรม จำกัด ก่อตั้งในปี พุทธศักราช 2549 โดย ดร. คำนาณ อกปรัชญาสกุล และพนักงานมากกว่า 50 คน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 14 สาขา คือ การเกษตรและพัฒนาชลประดิษฐ์ อุตสาหกรรม ก่อสร้าง การศึกษา พลังงาน สิ่งแวดล้อม การเงิน สาธารณสุข อุตสาหกรรม เบ็ดเตล็ด ประชากร การสื่อสารโทรคมนาคม การท่องเที่ยว การขนส่ง การพัฒนาเมือง และการประปาและสุขาภิบาล โดยบริษัท เป็นที่ปรึกษาในศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง เลขที่ 2073

ตลอดปี 2549 บริษัทฯ ได้ให้บริการแก่ลูกค้าทั้งภาครัฐบาล เอกชน โดยได้ออกแบบแพล็ตฟอร์มการ ออกแบบสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมรวมถึง ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยมุ่งค่าโครงการ ที่ได้ดำเนินการมากกว่า 3 หมื่นล้านบาท นอกจากนั้นยังได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง แพล็ตฟอร์มบริหารงาน และจัดการด้านคุณภาพให้กับลูกค้ามากกว่า 50 ราย

การให้บริการ

- ให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะสั้น และระยะยาว สำหรับภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ จังหวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ภาครัฐกิจเอกชน และอุตสาหกรรม
- ให้คำปรึกษาในการทางแหล่งทุน การหาผู้ร่วมทุน ในโครงการสาธารณูปโภคพื้นฐานขนาดใหญ่
- ให้คำปรึกษาในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลตัวชี้วัด และแนะนำ แก้ไขภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน
- ให้คำปรึกษาในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน อบรม การควบรวม และการแพร่รูปจัดการ แก่ ภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน
- พัฒนาเพื่อรับรองระบบคุณภาพ ISO9001-2000 โดยใช้เวลาไม่เกิน 150 วัน
- ศึกษาโครงการ และออกแบบทางวิศวกรรม สถาปัตยกรรม สำหรับอาคาร โรงงาน ศูนย์กระจายสินค้า และระบบโครงสร้างพื้นฐาน
- ตรวจสอบเชิงป้องกัน และรับรองความปลอดภัย ของอาคาร โรงงาน ระบบไฟฟ้า เครื่องกล สุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม โดยวิศวกรในทุกสาขาอาชีวะ

ลูกค้าอ้างอิง

ภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ

ภาคเอกชน

บริษัท ที่ปรึกษาอุตสาหกรรม จำกัด

75 ถนนปัญญาอินทรา แขวงบางซื่อ เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510

Tel: 085-261-1551. (66)02-175-2986-7 Fax: (66)02-175-3499

Email: support@logisticsfocus.net

บทที่ 1

ภาพรวมกฎหมายธุรกิจ

- ⌚ ภาพรวมกฎหมายธุรกิจ
- ⌚ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีก
- ⌚ แหล่งสืบค้นกฎหมาย
- ⌚ ผลกระทบด้านกฎหมายต่อธุรกิจค้าปลีกไทย
- ⌚ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายค้าปลีกรายย่อยไทย

วัตถุประสงค์

1. เข้าใจภาพรวมกฎหมายธุรกิจ
2. ทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีก
3. สามารถเข้าถึงแหล่งค้นกฎหมาย
4. ทราบผลกระทบด้านกฎหมายต่อธุรกิจค้าปลีกไทย
5. ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายค้าปลีกรายย่อยไทย

1. ภาพรวมกฎหมายธุรกิจ

กฎหมายธุรกิจ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. กฎหมายเกี่ยวกับการจดทะเบียน เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติ บริษัทมหาชน์จำกัด

2. กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นต้น

3. กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบธุรกิจ เช่น พระราชบัญญัติแรงงาน พระราชบัญญัติ ประกันสังคม

4. กฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการค้า การลงทุน และการเงิน กฎหมายธุรกิจเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายทุกหมวดหมู่ อันได้แก่

1. กฎหมายธุรกิจ เป็นได้ทั้งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอาญา เมื่อพิจารณาจาก สภาพบังคับ

2. กฎหมายธุรกิจ เป็นได้ทั้งกฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชน เมื่อพิจารณาถึงความ สัมพันธ์ระหว่างกัน

3. กฎหมายธุรกิจ เป็นทั้งกฎหมายสาธารณะบัญญัติ และกฎหมายวิธีบัญญัติจำแนกโดยถือเนื้อหา และการบังคับใช้

ข้อระวังในการบังคับใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร

1. ต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมายในลำดับสูง
2. พิจารณาว่าตนเริ่มใช้บังคับกฎหมายลายลักษณ์อักษร
3. พิจารณาว่ากฎหมายลายลักษณ์อักษรถูกยกเลิกไปหรือยัง

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีก

ก่อนจะทำธุรกิจค้าปลีก ควรได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าปลีกที่สำคัญอันประกอบด้วย กฎหมาย ดังนี้

1. กฎหมายแรงงาน ฉบับที่ 60 (พ.ศ. 2552) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

2. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน์จำกัด พ.ศ. 2535
3. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
4. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543
5. พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
6. พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. 2509
7. พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. 2509
8. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2535
9. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543
10. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541

11. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537
12. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
13. พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
14. พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัชฎากร พุทธศักราช 2481
15. พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542
16. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522
17. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
18. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
19. พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัท จำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499
20. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
21. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535
22. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
23. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535)
24. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
25. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
26. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
27. พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499
28. พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549
29. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน์จำกัด พ.ศ. 2535
30. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534
31. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2556
32. พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522
33. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
34. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544
35. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟรนไชส์ พ.ศ. 2549
36. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจจำปาลีกหรือค้าส่ง พ.ศ. 2550

3. แหล่งสืบค้นกฎหมาย

1. www.kodmhai.com/
2. www.thethailaw.com
3. www.rd.go.th/publish/
4. www.dbd.go.th/กรมพัฒนาธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์
5. [web.kridika.go.th/data/law สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา](http://web.kridika.go.th/data/law)
6. www.thailandlawyercenter.com

4. ผลกระทบด้านกฎหมายต่อธุรกิจค้าปลีกไทย

ตั้งแต่ปี 2543 มาแล้วที่ชาวธุรกิจค้าปลีกต่างๆ พยายาม และรอดอยความหวังว่ารัฐนั้นจะหาทางแก้ไขปัญหาด้านค้าปลีกที่มีความสลับซับซ้อน ห้างต่างชาติที่มีเงินทุน และเทคโนโลยีที่ดีกว่าสามารถสร้างผลประโยชน์มากมาย ผลิตภัณฑ์มวลรวมจากภาครัฐกิจค้าปลีกมากกว่า 1.65 ล้านล้านบาท ได้มีการเทคนิคทางกฎหมายทางการค้าหลายชั้น แล้วในที่สุดของช่วงนี้การแก้ปัญหาที่เรียกว่าเป็นการเอาตัวรอดของแต่ละฝ่ายก็เกิดขึ้น การสร้างกฎหมายผังเมืองมาปรับใช้ ซึ่งในความเป็นจริงไม่สามารถบังคับใช้ได้รวมทั้งไม่เกิดประโยชน์ในการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกต่างๆ ในภาพรวมด้วยกฎหมายผังเมืองในกรณีนี้ทำให้ผู้ค้าปลีกรายย่อยไม่สามารถสู้กับค้าปลีกที่มีรายใหญ่คุมตลาดต่อไป

ตั้งแต่ปี 2543 ในยุครัฐบาลชวน หลักภัยพยาภัยมผลักดันพระราชบัญญัติค้าปลีกค้าส่งให้เกิดขึ้นให้ได้ แต่พอเปลี่ยนรัฐบาลก็ไม่มีพระราชบัญญัติใดสามารถเมื่อไรที่มีการครองรัชทั่วประเทศดับสูงมีผลได้ผลเสียกับห้างต่างชาติ และไม่ให้ความสนใจพระราชบัญญัตินี้มากนัก จนปี 2557 ก็หาความคืบหน้าไม่ ถึงแม้จะมีการประท้วงห้างต่างชาติในต่างจังหวัดเป็นระยะๆ มีคนหลายคนลงสืบสอบถามมาอย่างมากให้ช่วยขับเลื่อนเรื่องราวด้วยและเอื้อประโยชน์ให้ห้ามห้ามให้ชัดขึ้นมากกว่าตามข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่อาจจะขาดรายละเอียดไปบ้างตามข้อจำกัดต่างๆ

วิธีการรวมตัวของธุรกิจที่สามารถเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบในเชิงกฎหมายนั้น อาจจะเป็นการสร้างองค์กรขึ้นมาโดยได้รับหน้าที่ทางกฎหมายที่กำหนดขึ้นมาควบคุมซึ่งวิธีนี้แหล่ที่หน่วยงานของรัฐวางรูปแบบกำหนดให้เกิดคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขึ้นมาเพื่อกลายเป็นหน่วยงานจัดการระเบียบให้กับธุรกิจค้าส่งค้าปลีกของประเทศไทยซึ่งในระดับแรก ขณะนี้จะเน้นงานที่เกี่ยวข้องกับร้านค้าอุปโภคบริโภคเท่านั้น ยังไม่รวมค้าปลีกอื่นในระบบทั่วไปไม่ว่าจะเป็นร้านขายยา ร้านเสื้อผ้า หรือร้านขายสินค้าเฉพาะอย่าง ซึ่งในอนาคตมีความเป็นไปได้ที่จะต้องเข้ามาดูแลพัฒนาด้วย เรียกว่าต้องนี้สาระสำคัญของกฎหมายยังดูธุรกิจอย่างกว้างห้าง รวมทั้งร้านขายสินค้าเท่านั้น

กฎหมายค้าปลีกครั้งนี้มีแนวคิดที่มาจากความมองเรื่องของการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมและเรื่องของกฎหมายต่างด้าวที่เน้นไปกับผู้ประกอบการที่เป็นคนต่างประเทศ และมาดำเนินการเปิดร้านค้าปลีกที่กล้ายเป็นยกษัยใหญ่ด้วยเงินทุน และความรู้ที่มีมากกว่าคณะที่ร่วมทำงานสร้างกฎหมายค้าปลีกครั้งนี้ถึงแม้จะระดมมาจากหลายส่วนงานแต่ประเด็นที่ถูกกันเงื่วนเรื่องว่าทำอย่างไรถึงให้รายใหญ่ที่เป็นชาติต่างชาติไม่เข้าเปรียบธุรกิจคนไทยที่มีขนาดเล็กกว่าจึงตกประเด็นสำคัญที่ว่าจะวางแผนแนวทางการพัฒนาธุรกิจค้าปลีกของคนไทยได้ด้วยวิธีไหนเมื่อคณะทำงานร่วมรัฐ และเอกชนวางแผนแนวทางกฎหมายออกแบบจึงเน้นเรื่องการแข่งขันทางการค้าขึ้นตั้งแต่กฎหมายปี 2542 เช้ามาซวยเป็นแนวทำให้เกิดมาตรการรักษาผลประโยชน์ของผู้ผลิตสินค้าที่ต้องอาศัยห้างขนาดใหญ่กระจายขายของให้ แต่วันนี้มีการเอาเปรียบกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องการกดราคา การสร้างวิธีการเก็บผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงผู้ผลิต การเอาเปรียบเรื่องการคืนสินค้า การฝ่ากฎหมายค้าปลีกต่างๆ ซึ่งอย่างนี้ทำให้ขาดความเป็นธรรมไปส่วนที่เป็นกฎหมายแนวทางที่เรียกว่าแนวปฏิบัติ (Guide Line) แบบนี้ก็เกิดขึ้น

ส่วนตัวกฎหมายที่เป็นเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง (กคค.) ก็เกิดขึ้นไปด้วยเพื่อกำหนดการจัดตั้งซึ่งมีการสร้างกฎหมายไว้ทั้งหมด 5 หมวด ประกอบด้วย 66 มาตรา มีรายละเอียดเรื่องการตั้งกรรมการสรรหามาจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขึ้นมาแล้วสรุหารา

มาจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขึ้นมาแล้วสรรหา กกค. โดยมีคณะกรรมการจังหวัดที่เรียกว่า กจค. ไว้ด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการเหล่านี้เน้นจุดประสงค์ที่จะกำกับดูแลไม่ให้มีการเติบโตของธุรกิจด้านนี้มีการขยายตัวเร็วเกินไปอาจจะกระทบทั้งเรื่องการแข่งขัน และทำให้ประชาชนใช้จ่ายเกินตัวไม่เหมาะสม กับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยถึงเน้นเรื่องการสร้างความเป็นธรรมให้กับธุรกิจของคนไทยที่มีความสามารถตั้งว่าขยายตัวได้ช้าไปด้วยในรายละเอียดของกฎหมายทั้ง 5 หมวด จึงมีเรื่องวิธีการจัดตั้งคณะกรรมการ เป็นหมวดที่ 1 ส่วนต่อมาเป็นเรื่องของการจัดตั้งสำนักงานเลขฯ คณะกรรมการซึ่งก็คือภาครัฐที่เป็นผู้ดูแลงานด้านนี้ คือ กระทรวงพาณิชย์ และกรมการค้าภายใน ส่วนที่ 3 เป็นเรื่องการจัดพื้นที่ หรือที่เรียกว่า Zoning (Zoning) เพื่อเป็นการจัดเกณฑ์การควบคุมการเปิดสาขาในพื้นที่ และเวลา ทำการส่วนที่ 4 ว่าด้วยแนวทางการอุทธรณ์ถ้ามีปัญหาว่าต้องทำอย่างไร และสุดท้ายคือแนวทางการลงโทษ เมื่อมีผู้ทำผิดกฎหมาย

รายละเอียดของกฎหมายไม่มีอะไรมาก แต่ผลที่จะเกิดขึ้นนั้นจะต้องรอดูวิธีการทำงานของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาว่า ท่านเหล่านั้นจะอกรับเป็นอย่างต่างๆ มาอย่างไรถ้าไม่ได้ทำอะไร หรือไม่มีมาตรการออกกฎหมายนี้ก็จะไม่เกิดผลทางปฏิบัติ หรืออีกทางถ้าอกรับเป็นต่างๆ มาแต่ผิดแนวทางไปไม่สอดคล้องกับเป็นการกำกับที่ทำให้ธุรกิจไม่ได้เติบโต ไม่สามารถขยายสาขาใหม่ได้คนที่เปิดสาขาไว้แล้ว ก็จะصعبตัวไปเพราะรายใหม่ไม่ว่าไหไทย หรือต่างประเทศจะทำการเปิดตัวเปิดสาขาไม่ได้ง่ายๆ เหมือนกับในยุคที่ผ่านมาทำให้บริษัทค้าปลีกยักษ์ใหญ่ใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายเกิดร้านค้าปลีกขนาดเล็กในชุมชนหลายรูปแบบทำให้ช่วงห่วงในที่สุด

5. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายค้าปลีกรายย่อยไทย

การรุกคืบเข้ามาของยักษ์ใหญ่ค้าปลีก บรรทัดข้ามชาติ หลังจากการก่อตั้ง องค์การค้าโลก (WTO = World Trade Organization) เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกที่ร่วมลงนามความร่วมมือ จึงต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของ WTO ที่ต้องการให้ประเทศไทยเปิดเสรีทางการค้า การเปิดเสรีทางการค้าของไทยย่อมไม่แตกต่างไปจากการเปิดเสรีทางการเงินที่ผ่านมาคือการขาดวิสัยทัศน์ของผู้นำประเทศที่ไม่ได้ศึกษาถึงความพร้อม และผลกระทบด้านลบจึงทำให้การเปิดเสรีทางการเงินโดยไม่มีมาตรการควบคุม และส่งผลกระทบทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยต้องรุนแรงการเปิดเสรีทางการค้าก็เช่นเดียวกัน รัฐบาลไม่มีมาตรการที่จะปกป้องผลกระทบที่มีต่อวัฒนธรรมการค้าที่คงคู่สังคมไทยมาหลายร้อยปี โครงสร้างทางการตลาดผู้ค้าปลีกรายย่อยไทย (ชาวห่วย) ได้รับผลกระทบจากการรุกคืบอย่างรุนแรงเมื่อทุนจำนวนมหาศาลโดยยักษ์ใหญ่ค้าปลีกของบรรทัดข้ามชาติถูกทุ่มเข้ามาในตลาดประเทศไทยใต้เงื่อนไขการเปิด "เสรีทางการค้า" ของรัฐบาลไทย

ในปี 2542 เมื่อดิสเคาร์สโตร์ของต่างชาติอย่างแมคโคร ประกาศจะขยายสาขาใหญ่-ย่อยกระจายไปในปริมณฑลทั่วประเทศไทย 50 สาขา ปี 2543 เทสโก้โลตัส และบีกี้ชี้ ชูเปอร์ เช็นเตอร์ ตามด้วยแมคโครขยายเวลาจากเดิม 10.00-22.00 น. เป็น 08.00-24.00 น. เทสโก้โลตัสเปิดสาขาที่ 30 การเปิดยุทธศาสตร์แต่ละครั้ง การเปิดยุทธศาสตร์แต่ละครั้งของยักษ์ใหญ่ค้าปลีกข้ามชาติได้สร้างความเดือดร้อนต่อค้าปลีกไทยที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงถึงขั้นหยุดกิจการหรือล้มละลายในอนาคตอย่างแน่นอน และนำไปสู่การต่อต้านของบรรดาผู้ประกอบการส่วนกลาง และในภูมิภาค

การเปิดสาขาของยักษ์ใหญ่ค้าปลีกบรรทัดขั้มชาติในต่างจังหวัด ได้ส่งผลกระทบเดือดร้อนอย่างรุนแรง ต่อธุรกิจค้าปลีกไทย (ชาวห่วย) และผู้ประกอบการอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นร้านค้าเครื่องเสียง เครื่องไฟฟ้า เครื่องเขียน เครื่องสำอาง ฯลฯ สูญเสียรายได้ในตลาดสด ร้านขายผ้าในตลาด เป็นต้น ในตัวจังหวัดที่ยักษ์ใหญ่ค้าปลีกบรรทัดขั้มชาติไปเปิดสาขา และจังหวัดใกล้เคียงเมื่อผู้บริโภคหันไปซื้อลินค้าจากดิสเคนส์สโตร์ที่มีราคาถูกกว่าและสะดวกสบายกว่า นอกจากราคาที่ถูกกว่า สินค้าบางชนิดร้านค้าชาวห่วยยังต้องไปซื้อจากแม็คโคร เพราะสั่งซื้อตรงจากบริษัทต้นทุนยังสูงกว่า เช่น ผ้าสต๊อก เนื้อหมู ไก่ วัว ข้าวสาร น้ำปลา ซอสหน้ามันพีช ฯลฯ

ขณะที่ร้านชาวห่วยกำลังขวัญผัวกับการรุกคืบของยักษ์ใหญ่ธุรกิจค้าปลีกขั้มชาติ และรอคอยความหวังจากรัฐบาลที่จะออกมาตรการป้องผลประโยชน์ของประชาชนไทย หรือจะปกป้องผลประโยชน์ของต่างชาติ นโยบายดังกล่าวของรัฐบาลยังไม่ชัดเจนรัฐบาลที่ให้การเคลื่อนไหวเริ่มจากวันที่ 24 สิงหาคม 2543 เมื่อออกสั่งห้ามธุรกิจผู้ผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภค นำโดย นายกนก อภิรดี กรรมการผู้จัดการโอดสแตนส์ เป็นแกนนำได้ออกมาเคลื่อนไหวทำหนังสือเปิดเผยให้กับนายกฯ รัฐบาลเรียกร้องให้ออกมาตรการจำกัด ผลกระทบจากการแข่งขัน จากการแข่งขันที่รุนแรงเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมรัฐบาลประชาธิปไตย โดย นายศุภชัย พานิชรักษ์ รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงพาณิชย์ และนายไพบูลย์ แก้วทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้ให้แนวความคิด ว่าทุกอย่างเป็นไปตามกลไกตลาด เพราะทำให้สินค้ามีราคาถูกลง และผู้บริโภคส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ และไม่เห็นด้วยกับมาตรการให้ยกเลิกการแข่งขันทางด้านราคากลาง

12 กันยายน 2543 สมาคมพ่อค้าไทย ออกมาเคลื่อนไหวจัดสัมมนา “ค้าปลีกรายใหญ่ VS ค้าปลีกรายย่อยจะอยู่ร่วมกันได้อย่างไร”

ตุลาคม 2543 หลังการค้าทั่วประเทศออกมาตรการคัดลอก 50,000 คน เพื่ออาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญบีบให้รัฐบาลออกกฎหมายควบคุมค้าปลีกต่างชาติ

มกราคม 2544 พรรค.ไทยรักไทยได้เป็นแกนนำรัฐบาล และได้ประกาศแนวคิดเกี่ยวกับการร่างกฎหมายค้าปลีก โดยกำหนดให้ออกกฎหมายมาดูแลเฉพาะค้าปลีกในส่วนของดิสเคนส์สโตร์ หรือไฮเปอร์มาร์เก็ต เนื่องจากมองว่าเป็นตัวการสำคัญที่ทำลายระบบค้าปลีกท้องถิ่นจากแนวคิดดังกล่าวได้สร้างความหวังให้แก่พ่อค้าไทยขึ้นมากทันที

2 กุมภาพันธ์ 2544 หลังการค้าไทยออกมาตรการรัฐบาลแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจคุณต่างด้าว ในส่วนของบัญชี 3 ท้าย ห้ามต่างชาติประกอบธุรกิจค้าปลีก และค้าส่ง แต่ยกเว้นกรณีถ้ามีทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท ให้เปลี่ยนไปต้องขออนุญาตทุกกรณี

เมษายน 2544 รัฐบาลพรรค.ไทยรักไทย โดย ดร.สุวรรณ วัลย์สตีเยอร์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ กลับออกมาแสดงวิสัยทัศน์ กลับลำว่า “ธุรกิจค้าปลีกขั้มชาติที่เข้ามาลงทุนในไทยนี้จะมีผลต่อประเทศในระยะยาว” ดร.สุวรรณ ยังได้กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจว่า “แนวคิดเดิมที่จะคุมเข้มค้าปลีกต่างชาติขนาดใหญ่ที่มีอยู่ อาทิ เวลาเปิด-ปิด กำหนดโซนนั่งการตั้งราคาสินค้ารวมถึงการนำแนวกฎหมายค้าปลีกจากประเทศอื่นมาประยุกต์ใช้ อาจต้องมีการปรับใหม่ เนื่องจากประเทศไทยยังต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการเปิดเสรีในฐานะสมาชิกองค์การค้าโลก (WTO) ขณะที่ประเทศไทยยังจำเป็นต้องพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี”

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารประเทศไทยทั้งอีดีและปัจจุบัน ไม่ได้มองเศรษฐกิจแบบพอเพียงเน้นการเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวม ทำให้ชาวห่วยไทยต้องปิดกิจการจำนวนมากบริษัทยกยื่นค้าปลีกต่างชาติบางบริษัท

ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลไทย โดยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ 8 ปี จากการใช้เงื่อนไขส่งเสริมการลงทุนที่ทำให้อยู่ในภาคการผลิต หรือเปิดโรงงานผลิตสินค้าตราของตนเอง (House Brand)

ที่ฝรั่งเศส ห้างคาร์ฟูร์รัฐรัฐบาลฝรั่งเศส สั่งห้ามขยายสาขาในฝรั่งเศสนานแล้ว ด้วยเหตุผล "ทำให้ธุรกิจค้าปลีกรายย่อยในฝรั่งเศสต้องถูกดึงกับเดือดร้อนล้มละลาย" นอกจากนั้นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้ค้าปลีกรายย่อยในฝรั่งเศส ปี 2543 รัฐบาลฝรั่งเศสยังได้ออกกฎหมายมาเล่นงานยกเว้นค่าปรับที่ใช้กฎหมายลดแหลกแจกแฉม จนทำให้ผู้ค้าปลีกรายย่อยต้องเดือดร้อน สาระของกฎหมายฉบับนี้เพื่อ "ห้ามไม่ให้ผู้ค้าปลีกขายสินค้าในราคาที่ต่ำกว่าราคาที่ซื้อจากผู้ผลิต"

อิตาลี สมาคมสภาผู้แทนราชภัฏ ได้ผลักดันกฎหมาย "ห้ามรัฐบาลออกใบอนุญาตให้เปิดชูปเปอร์มาร์เก็ตขนาดใหญ่ 3 ปี" เพราะที่ผ่านมา ทำให้ร้านค้าปลีกย่อยต้องปิดกิจการไปถึง 140,000 แห่ง ในระยะเวลา 3 ปี

ญี่ปุ่น รัฐบาลลงแข่งขันให้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคนพิจารณากำหนดตั้งแต่พื้นที่ ทำเลที่จะเปิดต้องอยู่ใกล้กับใจกลางเมือง หรือสถานที่สำคัญ เช่น สถานที่ราชการ มหาวิทยาลัย ฯลฯ เพื่อป้องกันไม่ให้คนต่างด้าวเข้ามายุ่งกับเศรษฐกิจ แต่ต้องห้ามตั้งร้านค้าปลีกรายย่อยได้ทำมาหากินบ้าง เวลาเปิดทำการตลอดจนห้ามเปิดดำเนินกิจการทุกวันโดยไม่มีวันหยุดอีกด้วย

จากตัวอย่างข้างต้นประเทศไทยเป็นสมาชิกผู้ลังนำมความร่วมมือกับองค์การค้าโลก (WTO) แต่ก็เลือกที่ออกมาปกป้องผลประโยชน์ให้ผู้ค้าปลีกรายย่อยได้ทำมาหากินบ้าง เวลาเปิดทำการตลอดเวลาไม่จำกัด ไม่ห้ามตั้งร้านค้าปลีกรายย่อยในประเทศไทย

1. ค้าเสรีได้ภายใต้กฎหมาย ควบคุมทุนจดทะเบียน
2. กฎหมายว่าด้วยการปรับราคาสินค้า และป้องกันการผูกขาด
3. ควบคุมการขยายสาขา
4. ร่างกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่
5. ควบคุมพื้นที่ ทำเลที่ตั้งของสถานที่ประกอบการค้าปลีก
6. ควบคุมกำหนดวัน เวลา เปิด-ปิด
7. ตรากฎหมายเฉพาะนำข้อบังคับญี่ปุ่น และอินโดเนเซียเป็นต้นแบบ
8. พระราชบัญญัติธุรกิจต่างด้าว จะต้องยื่นขออนุญาตเพื่อจดทะเบียนของผลประโยชน์ของคนไทย
9. ยึดแนวทางศึกษา กรณีสหรัฐอเมริกาที่เป็นสมาชิกระดับแรกนำ WTO แต่กลับมีกฎหมายกีดกันทางการค้ามากมาย รวมทั้งอาชีพสงวนของสหรัฐอเมริกาด้วยเช่นกัน
10. กำหนดการประกอบธุรกิจค้าปลีกต้องขอใบอนุญาต หรือจดแจ้ง
11. การกำหนดหลักเกณฑ์ให้ธุรกิจค้าปลีกข้ามชาติปฏิบัติตาม หากจะมีการเข้ามาลงทุน
12. การห้ามผู้ประกอบการค้าปลีกขายสินค้าราคาต่ำกว่าทุน
13. การให้แจ้งแผนโครงการต่อเจ้าหน้าที่ และประกาศให้สาธารณะชนให้ความเห็นก่อนดำเนินการ

14. หาเงื่อนไขที่สามารถต่อรองกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เพื่อปกป้องผู้ค้าปลีกไทยอย่างมีเหตุมีผล ซึ่งผู้มีอำนาจจะเข้าข้องจะต้องเร่งศึกษาหาทางออกให้กับผู้ค้าปลีกรายย่อยไทย

ตามที่รัฐบาลมักจะอ้างเสมอว่า รัฐบาลจำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของ WTO ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว "เราสามารถต่อรองกฎหมายเพื่อใช้ดูแลธุรกิจค้าปลีกได้" เนื่องจากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ได้แจ้งว่า ขณะนี้

ประเทศไทยมีได้มีข้อตกลงผูกพันด้วย เกี่ยวกับการเปิดตลาดค้าปลีกกับ WTO หากรัฐบาลไม่เร่งที่จะออกมาตรการกฎหมายรองรับ ควบคุม การทุ่มทุนเข้ามาของยักษ์ใหญ่ค้าปลีกบรรษัทชั้นชาติเพื่อป้องปองผู้ค้าปลีกรายย่อยของไทย การปล่อยให้ก่อตุ้มยักษ์ใหญ่ค้าปลีกบรรษัทชั้นชาติทุ่มทุนจำนวนมหาศาลเข้ามามากๆ ได้อย่างเสรี แล้วจะทำให้ราคาสินค้าถูกลงผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์นั้นเป็นความเห็นส่วนตัวที่ขาดวิสัยทัศน์ เพราเว้นหนึ่งที่ผู้ค้าปลีกรายย่อยไทยไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปแล้วก็จะเหลือเพียงกลุ่มยักษ์ใหญ่ค้าปลีกบรรษัทชั้นชาติ วันนั้นต่างชาติจับมือกันจะทำได้ และจ่ายเพราะมีเพียงไม่กี่รายการแสดงหางผลกำไรสูงสุดก็จะตามมา แล้วผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์น้อยลง

คำถามท้ายบทที่ 1

1. ให้อธิบายภาพรวมกฎหมายธุรกิจ
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีก มีกฎหมายกี่กู่ล่ม และมีกฎหมายอะไรบ้าง
3. ให้อธิบายแหล่งสืบค้นกฎหมาย
4. ให้อธิบายผลกระทบด้านกฎหมายต่อธุรกิจค้าปลีกไทย
5. ให้อธิบายแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายค้าปลีกรายย่อยไทย

บทที่ 2

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการก่อตั้งธุรกิจ

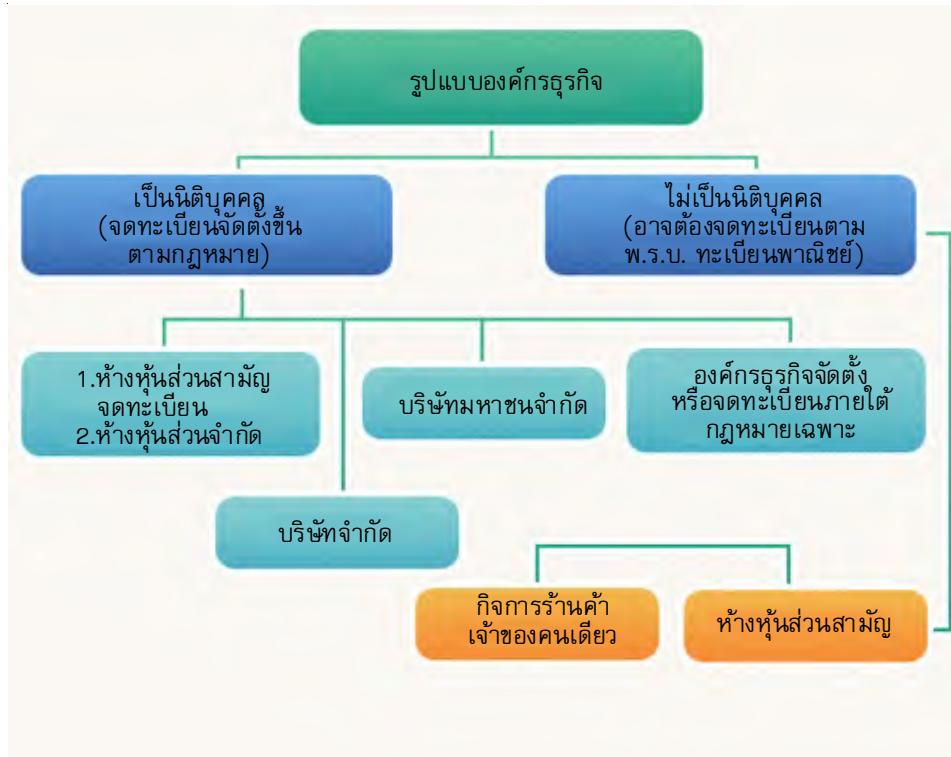
- ⌚ รูปแบบองค์กรธุรกิจ
- ⌚ การจดทะเบียนกิจการ
- ⌚ การจดทะเบียนพาณิชย์
- ⌚ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด
- ⌚ การจดทะเบียนบริษัทจำกัด
- ⌚ การจดทะเบียนบริษัทมหาชน์จำกัด

วัตถุประสงค์

1. เข้าใจรูปแบบองค์กรธุรกิจ
2. เข้าใจวิธีการจดทะเบียนกิจการ
3. เข้าใจการจดทะเบียนพาณิชย์
4. เข้าใจรายการที่มีการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน
จำกัด
5. เข้าใจรายการที่มีการจดทะเบียนบริษัทจำกัด
6. เข้าใจรายการที่มีการจดทะเบียนบริษัท
มหาชน จำกัด

1. รูปแบบองค์กรธุรกิจ

การประกอบธุรกิจการค้าอาจดำเนินการได้หลายรูปแบบตามรูปที่ 2.1 ทั้งโดยบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของกิจการโดยลำพัง หรืออาจดำเนินการโดยร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นเป็นกลุ่มคณะกิจได้กิจที่จะตัดสินใจเลือกดำเนินธุรกิจการค้าในรูปแบบใดนั้นผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ด้วยกัน เช่น ลักษณะของกิจการค้า เงินทุน ความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจเป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การประกอบธุรกิจนั้นประสบผลสำเร็จนำมาซึ่งผลประโยชน์ และกำไรสูงสุด

รูปที่ 2.1 รูปแบบองค์กรธุรกิจ

2. การจดทะเบียนกิจการ

กฎระเบียบ และวิธีการจดตั้งธุรกิจ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 มีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กิจการเจ้าของคนเดียว ธุรกิจที่มีบุคคลคนเดียวเป็นผู้ลงทุน และเป็นเจ้าของกิจการโดยลำพัง กิจการในลักษณะนี้หากเข้าข่ายเป็นกิจการตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 กำหนดให้ต้องจดทะเบียน เจ้าของกิจการต้องยื่นขอจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้เริ่มประกอบกิจการ

การจดทะเบียนพาณิชย์

1. กิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

● การทำโรงสีข้าว และการทำโรงเลือยที่ใช้เครื่องจักร

⌚ การขายสินค้าไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียว หรือห่วยอย่างคิดรวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งขายได้เป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป หรือมีสินค้าดังกล่าวไว้เพื่อขายมีค่ารวมทั้งสิ้นเป็นเงินตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไป

⌚ นายหน้า หรือตัวแทนค้าต่างซึ่งทำการเกี่ยวกับสินค้าไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียว หรือห่วยอย่างก็ตาม และสินค้านั้นมีค่ารวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดเป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป

⌚ การหัตกรรม หรืออุตสาหกรรมไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียวหรือห่วยอย่างก็ตาม และขายสินค้าที่ผลิตได้คิดรวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดเป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป หรือในวันหนึ่งวันใดมีสินค้าที่ผลิตได้เป็นเงินตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป

⌚ การขนส่งทางทะเล การขนส่งโดยเรือกลไฟ หรือเรือยนต์ประจำทาง การขนส่ง โดยรถไฟ การขนส่งโดยรถยนต์ประจำทาง การขายหอดตลาด การรับซื้อขายที่ดิน การให้ภัยมเงิน การรับแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อหรือขายตัวเงิน การธนาคาร การโภกภัณ การทำโรงรับจำนำ และการทำโรงรำ

2. ระยะเวลาที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ และค่าธรรมเนียม เจ้าของกิจการมีหน้าที่ต้องยื่นขอจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้เริ่ม ประกอบกิจการเจ้าของกิจการได้ฝ่าฝืนต้องระวังโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท และปรับต่อเนื่อง อีกวันละไม่เกิน 100 บาท จนกว่าจะได้จดทะเบียนการจดทะเบียนพาณิชย์ต้องเสียค่าธรรมเนียม 50 บาท

3. กิจการที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

⌚ การค้าเร่ การค้าแผงลอย

⌚ พาณิชยกิจเพื่อบำรุงศาสนา หรือเพื่อการกุศล

⌚ พาณิชยกิจของนิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งขึ้น

⌚ พาณิชยกิจของกระทรวง ทบวง กรม

⌚ พาณิชยกิจของมูลนิธิ สมาคม สหกรณ์

⌚ พาณิชยกิจของห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทย

⌚ กลุ่มเกษตรกรซึ่งได้จดทะเบียนตามประกาศคณะกรรมการประกาศฉบับที่ 141

2.2 ห้างหุ้นส่วน

⌚ ห้างหุ้นส่วนสามัญ การประกอบธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาลงทุน และเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน ผู้ลงทุนเรียกว่า “หุ้นส่วนจำกัด” ไม่จำกัดความรับผิดชอบ ในหนี้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจอย่างไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนสามัญนี้จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่ก็ได้

⌚ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล การประกอบธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาลงทุน และเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน ผู้ลงทุนเรียกว่า “หุ้นส่วนจำกัด” ไม่จำกัดความรับผิดชอบ ในหนี้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจอย่างไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนสามัญนี้จะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⌚ ห้างหุ้นส่วนจำกัด การประกอบธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาลงทุน และเป็นเจ้าของกิจการร่วมกันผู้ลงทุนแบ่งออกเป็น 2 จำกัด จำกัดที่ต้องรับผิดในหนี้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ

อย่างไม่จำกัด จำนวนเรียกว่า “หันส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด” และอีกจำพวกหนึ่งซึ่งรับผิดในหนี้ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ไม่เกินจำนวนเงินที่ตกลงจะร่วมลงทุนด้วยเรียกว่า “หันส่วนจำพวก จำกัด ความรับผิด” ห้างหุ้นส่วน จำกัดต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การจดทะเบียน

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล/ห้างหุ้นส่วนจำกัด

 ยื่นแบบขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนเพื่อตรวจสอบไม่ให้ข้ากับห้างหุ้นส่วนบริษัทอื่น

 กรอกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อของห้างหุ้นส่วน กิจการที่จะทำ สถานที่ตั้งห้าง ชื่อ ที่อยู่ อายุ สัญชาติ ลิ่งที่นำมาลงทุน ลายมือชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน ข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ ข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ (ถ้ามี) พร้อมกับประทับตราสำคัญของห้างในแบบพิมพ์คำขอจดทะเบียนจัดตั้ง และให้หุ้นส่วนผู้จัดการเป็นผู้ยื่นขอจดทะเบียน (ปกติการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล / ห้างหุ้นส่วนจำกัดผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จะต้องลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนต่อหน้านายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ในกรณีหุ้นส่วนผู้จัดการไม่ประสงค์จะไปลงลายมือชื่อต่อหน้านายทะเบียนก็สามารถจะลงลายมือชื่อต่อหน้าสามัญหรือวิสามัญสมาชิกแห่งเดียวบันทึกสภาพ เพื่อเป็นการรับรองลายมือชื่อของตนได้ในอีกทางหนึ่ง) หรือหุ้นส่วนผู้จัดการจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นไปยื่นจดทะเบียนแทนก็ได้

 เสียค่าธรรมเนียมโดยนับจำนวนผู้เป็นหุ้นส่วน กล่าวคือ ผู้เป็นหุ้นส่วนไม่เกิน 3 คน เสียค่าธรรมเนียม 1,000 บาท กรณีเกิน 3 คน จะเสียค่าธรรมเนียมหุ้นส่วนที่เกินเพิ่มอีกคนละ 200 บาท

 เมื่อจดทะเบียนจัดตั้งแล้วจะได้รับหนังสือรับรอง และใบสำคัญเป็นหลักฐาน

2.3 บริษัทจำกัด

บริษัทจำกัด การประกอบธุรกิจที่มีบุคคล 3 คนขึ้นไปมาลงทุน และเป็นเจ้าของกิจการเรียกว่า “ผู้ถือหุ้น” ผู้ถือหุ้นจะรับผิดในหนี้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจไม่เกินจำนวนเงินผู้ถือหุ้นแต่ละคน ตกลงจะร่วมลงทุนบริษัทจำกัดจะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บริษัทมหาชน์จำกัด การประกอบธุรกิจที่มีบุคคล 15 คนขึ้นไปมาลงทุน และเป็นเจ้าของกิจการเรียกว่า “ผู้ถือหุ้น” ผู้ถือหุ้นจะรับผิดในหนี้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจไม่เกินจำนวนเงินของผู้ถือหุ้นแต่ละคนตกลงจะร่วมลงทุนค้ำประกันบริษัทจำกัดจะต่างกัน ทีเดียว บริษัทมหาชน์จำกัดสามารถนำหุ้นออกเสนอขายต่อประชาชนโดยทั่วไปได้ และมีกฎหมายห้ามค้าที่จะต้องปฏิบัติเครื่องครัดกว่าบริษัทจำกัดบริษัทมหาชน์จำกัดจะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน์จำกัด พ.ศ. 2535

การจดทะเบียน

บริษัทจำกัด

 ยื่นแบบขอจดทะเบียนบริษัทเพื่อตรวจสอบไม่ให้ข้ากับห้างหุ้นส่วนบริษัทอื่น

 จัดทำหนังสือปริคณ์สนธิ โดยกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อของบริษัท จังหวัดที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ กิจการที่จะทำทุนจดทะเบียน จำนวนหุ้น มูลค่าหุ้น ชื่อ ที่อยู่ อายุ อาชีพ จำนวนหุ้นที่จะลงทุน (ซึ่งต้องจดทะเบียน หุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น) และลายมือชื่อของผู้เริ่มก่อตั้งบริษัททุกคน ในแบบพิมพ์คำขอจดทะเบียนหนังสือปริคณ์สนธิ (หนังสือปริคณ์สนธิต้องผ่านการ審査 200 บาท) และให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทคนหนึ่งคนได้เป็นผู้ยื่นขอจดทะเบียนหนังสือปริคณ์สนธิด้วยตนเอง หรือจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นไปยื่นจดทะเบียนแทนก็ได้ การจดทะเบียนหนังสือปริคณ์สนธิต้องเสียค่าธรรมเนียมตามจำนวนทุน กล่าวคือ ทุนจดทะเบียนแสนละ 50 บาท แต่ไม่ต่ำกว่า 500 บาท และสูงสุดไม่เกิน 25,000 บาท

⌚ จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด เมื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิแล้วผู้เริ่มจัดตั้งจะต้องนัดผู้จองชื่อหุ้นเพื่อประชุมจัดตั้งบริษัท ต่อจากนั้นคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจากที่ประชุมจัดตั้งบริษัทจะต้องเรียกเก็บเงินค่าหุ้นจากผู้จองชื่อหุ้น (คราวแรกให้เรียกเก็บค่าหุ้นฯ ละไม่ต่ำกว่าร้อยละยี่สิบห้า) และกรรมการผู้มีอำนาจจัดตั้งลงลายมือชื่อกระทำการแทนบริษัทด้วย จัดทำคำขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทยื่นจดทะเบียนภายใน 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่ประชุมจัดตั้งบริษัทการจดทะเบียนบริษัทด้วยเสียค่าธรรมเนียมตามจำนวนทุน กล่าวคือ ทุนจดทะเบียนแสตนด์ 500 บาท แต่ไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท และสูงสุดไม่เกิน 250,000 บาท

⌚ ปกติการยื่นขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ และการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทผู้เริ่มจัดตั้ง และกรรมการผู้มีอำนาจจัดตั้งบริษัทที่ยื่นขอจดทะเบียนจะต้องลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนต่อหน้านายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ในกรณีผู้เริ่มจัดตั้งหรือกรรมการผู้มีอำนาจจัดตั้งบริษัทด้วยเสียค่าธรรมเนียมตามจำนวนทุน กล่าวคือ ทุนจดทะเบียนแสตนด์ 500 บาท แต่ไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท และสูงสุดไม่เกิน 250,000 บาท

2.4 บริษัทมหาชนจำกัด การเป็นบริษัทมหาชนจำกัดมีวิธีดำเนินการได้ 3 วิธี คือ

2.4.1 บริษัทมหาชนจำกัดขึ้นใหม่

⌚ ยื่นแบบขอจดทะเบียนเพื่อตรวจสอบไม่ให้ชื่อบริษัท ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศซึ่งกับห้างหุ้นส่วนบริษัท และบริษัทมหาชนจำกัดอื่น

⌚ จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิโดยกรอกรายละเอียดชื่อบริษัททั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ (ภาษาไทยต้องมีคำว่า "บริษัท" นำหน้าชื่อ และต่อท้ายด้วยคำว่า "จำกัด (มหาชน)" ส่วนภาษาต่างประเทศต้องมีคำว่า "PUBLIC COMPANY LIMITED" ต่อท้ายชื่อ) กิจการที่จะทำ ทุนจดทะเบียน มูลค่าหุ้นจำนวนหุ้น สามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ์ จังหวัดที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ ที่อยู่ของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท จำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทด้วยตนเอง จำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทแต่ละคนของไว้ (ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจะต้องจองชื่อหุ้นที่เป็นตัวเงินรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ห้าของทุนจดทะเบียน) และลายมือชื่อของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัททุกคนในแบบพิมพ์คำขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ และให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทคนหนึ่งคนใดก็ได้เป็นผู้ยื่นขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิตัวตนเอง หรือจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นไปยื่นขอจดทะเบียนแทนก็ได้ การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิต้องเสียค่าธรรมเนียมตามจำนวนทุน กล่าวคือ ทุนจดทะเบียนทุกหน่วยล้านบาท เสียค่าธรรมเนียม 1,000 บาท เศษของหน่วยล้านบาทให้คิดเป็นหนึ่งล้านบาท แต่เมื่อร่วมกันแล้วจะเสียค่าธรรมเนียมไม่เกิน 25,000 บาท

⌚ จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดเมื่อผู้เริ่มจัดตั้งได้จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิแล้ว ผู้เริ่มจัดตั้งสามารถจะเสนอขายหุ้นทั้งหมดต่อผู้เริ่มจัดตั้งด้วยกันเอง หรือจะเสนอขายต่อประชาชนแก้ได้ เมื่อมีผู้ซื้อจึงชื่อหุ้นครบแล้ว ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทด้วยเสียค่าธรรมเนียมตามจำนวนทุน กล่าวคือ ทุนจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทภายนอกในสองเดือนนับตั้งแต่วันที่มีการจองหุ้นครบ หลังจากนั้นคณะกรรมการที่รับแต่งตั้งจากที่ประชุมจัดตั้งบริษัทจะต้องเรียกชำระเงินค่าหุ้นจากผู้ซื้อหุ้นเต็มจำนวนในคราวเดียว และจัดทำคำขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนเพื่อยื่นขอจดทะเบียนภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่วันประชุม จัดตั้งบริษัทการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดจะต้องเสียค่าธรรมเนียมตามจำนวนทุน กล่าวคือ ทุกจำนวนเงินทุนหน่วยล้านบาท เสียค่าธรรมเนียม 1,000 บาท เศษของหน่วยล้านบาทให้คิดเป็นหนึ่งล้านบาท แต่เมื่อร่วมกันแล้วไม่เกิน 250,000 บาท

 การยื่นขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ และจดตั้งบริษัทมหานาจกัด ผู้เริ่มจัดตั้ง บริษัท และกรรมการผู้มีอำนาจจะทำการแทนบริษัทจะต้องลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนต่อหน้านายทะเบียนบริษัท มหาชนจำกัด ในกรณีผู้เริ่มจัดตั้ง หรือกรรมการผู้มีอำนาจจะทำการแทนบริษัทไม่ประสงค์ที่จะไปลงชื่อต่อหน้านายทะเบียนก็สามารถลงลายมือชื่อต่อหน้าหน่วยความ หรือผู้สอบบัญชี ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้กับนายทะเบียนบริษัทมหานาจกัด เพื่อให้รับรองลายมือชื่อของตนเองได้ในอีกทางหนึ่ง

การแปรสภาพบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหานาจกัด จัดประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อให้มีมติพิเศษให้บริษัทจำกัดแปรสภาพเป็นบริษัทมหานาจกัด แก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับให้สอดคล้องกับข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหานาจกัด พ.ศ. 2535 รวมทั้งให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้สอบบัญชีใหม่ (ข้อบังคับของบริษัทมหานาจกัดจะต้องกำหนดในเรื่องการออกหุ้น และการโอนหุ้น การประชุมผู้ถือหุ้น จำนวน วิธีการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบกำหนดออกตามวาระการประชุม และอำนาจกรรมการ การบัญชี การเงิน และการสอบบัญชี การออกหุ้นบุริมสิทธิ์ และการแปลงหุ้นบุริมสิทธิ์เป็นหุ้นสามัญ ข้อบังคับจะต้องไม่ขัด หรือแย้งกับหนังสือบริคณห์สนธิ และพระราชบัญญัติบริษัทมหานาจกัด พ.ศ. 2535) หลังจากนั้น ให้กรรมการยื่นจดทะเบียนแปรสภาพภายใน 14 วัน นับตั้งแต่วันที่มีมติให้แปรสภาพ การจดทะเบียนแปรสภาพจะต้องเสียค่าธรรมเนียม 10,000 บาท

การควบบริษัทจำกัดกับบริษัทมหานาจกัด บริษัทจำกัดสามารถควบกับบริษัทมหานาจกัดได้โดยภายหลังควบบริษัทที่จะตั้งขึ้นใหม่มีสภาพเป็นบริษัทมหานาจกัด การควบบริษัทจำกัดกับบริษัทมหานาจกัดนั้นให้บริษัทจำกัดดำเนินการจัดทำมติพิเศษตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และบริษัทมหานาจกัดต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อลงมติสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุม และมีสิทธิออกเสียงการจดทะเบียนควบบริษัทจำกัดกับบริษัทมหานาจกัด ต้องเสียค่าธรรมเนียม 5,000 บาท

2.5 ค่าธรรมเนียม

- จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิทุกจำนวนเงินไม่เกิน 100,000 บาท แห่งจำนวนทุนที่กำหนดไว้ 50 บาท เศษของ 100,000 บาท ให้คิดเป็น 100,000 บาท ทั้งนี้รวมกันไม่ให้ต่ำกว่า 500 บาท และไม่ให้เกิน 25,000 บาท

- จดทะเบียนตั้งบริษัท ทุกจำนวนเงินไม่เกิน 100,000 บาท แห่งทุนที่กำหนดไว้ 500 บาท เศษของ 100,000 บาท ให้คิดเป็น 100,000 บาท รวมกันไม่ให้ต่ำกว่า 5,000 บาท และไม่ให้เกิน 250,000 บาท

- หนังสือรับรอง ฉบับละ 200 บาท
- ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ฉบับละ 100 บาท
- รับรองสำเนาเอกสารคำขอจดทะเบียน หน้าละ 50 บาท

3. การจดทะเบียนพาณิชย์

การจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนพาณิชย์

- บุคคลธรรมดาคนเดียว (กิจการเจ้าของคนเดียว)
- ห้างหุ้นส่วนสามัญ

- 3) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย
- 4) ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- 5) บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน์จำกัด

โดยบุคคลตามข้อ 1) ถึงข้อ 5) ต้องประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นพาณิชยกิจตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนดตามข้อ 3.2

3.2 กิจการค้าที่เป็นพาณิชยกิจที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

3.2.1 บุคคลธรรมดा (กิจการเจ้าของคนเดียว) ห้างหุ้นส่วนสามัญ และนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย ตาม 1.1-1.3 ชั้งประกอบกิจการ ดังต่อไปนี้ ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

- 1) ผู้ประกอบกิจการโโรงสีข้าว และโรงเลี่ยยที่ใช้เครื่องจักร
- 2) ผู้ประกอบกิจการขายสินค้าไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียว หรือหลายอย่างคิดรวมทั้งสิ้น ในวันหนึ่งขายได้เป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป หรือมีสินค้าตั้งกล่าวไว้เพื่อขายมีค่ารวมทั้งสิ้นเป็นเงินตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป
- 3) นายหน้า หรือตัวแทนค้าต่างซึ่งทำการเกี่ยวกับสินค้าไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียว หรือหลายอย่างก็ตาม และสินค้านั้นมีค่ารวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดเป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป
- 4) ผู้ประกอบกิจการหัตถกรรม หรืออุตสาหกรรมไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียว หรือหลายอย่างก็ตาม และขายสินค้าที่ผลิตได้คิดราคารวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดเป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป หรือในวันหนึ่งวันใดมีสินค้าที่ผลิตได้มีราคารวมทั้งสิ้นตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป
- 5) ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางทะเล การขนส่งโดยเรือกลไฟหรือเรือยนต์ประจำทาง การขนส่งโดยรถไฟ การขนส่งโดยรถราง การขนส่งโดยรถยนต์ประจำทาง การขายทอดตลาด การรับซื้อขายที่ดิน การให้ภัยเงิน การรับแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อ หรือขายตัวเงิน การธนาคาร การโภกภัณ การทำโรงรับจำนำ และการทำโรงแรม
- 6) ขาย ให้เช่า ผลิต หรือรับจำนำผลิต แผ่นชีต แผงบันทึก วีดีทัศน์ แผ่นวีดีทัศน์ ตีวีดี หรือแผ่นวีดีทัศน์ระบบดิจิทัลเฉพาะที่เกี่ยวกับการบันทึก
- 7) ขายอัญมณี หรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณี
- 8) ซื้อขายสินค้า หรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 9) บริการอินเทอร์เน็ต
- 10) ให้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
- 11) บริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้า หรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 12) การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต
- 13) การให้บริการฟังเพลง และร้องเพลงโดยคาราโอเกะ
- 14) การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์
- 15) การให้บริการตู้เพลง

16) โรงงานแปรสภาพ แก๊สลัก และการหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีก การค้าส่ง งาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

3.2.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชน์จำกัด ตามข้อ 3.1 ข้อ 4 และข้อ 5 ซึ่งประกอบกิจการดังต่อไปนี้ ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

1) ขาย ให้เช่า ผลิต หรือรับจ้างผลิต แผ่นชีดี แบบบันทึก วีดีทัศน์ แผ่นวีดีทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดีทัศน์ระบบดิจิทัลเฉพาะที่เกี่ยวกับการบันทึก

3) ซื้อขายสินค้า หรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4) บริการอินเทอร์เน็ต

5) ให้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ช่าย

6) บริการเป็นตัวกลางในการซื้อขายสินค้า หรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

7) การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต

8) การให้บริการฟังเพลง และร้องเพลงโดยคาราโอเกะ

9) การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์

10) การให้บริการตู้เหลง

11) โรงงานแปรสภาพ แก๊สลักและการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีกการค้าส่ง งาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

กรณีที่ผู้ประกอบพาณิชย์กิจเป็นคนต่างด้าว หรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย จะต้องตรวจสอบดูว่ากิจกรรมค้าที่ดำเนินการนั้นต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 หรือไม่ หากเป็นกิจกรรมค้าที่ต้องได้รับอนุญาตผู้ประกอบพาณิชย์กิจจะต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าก่อนยื่นจดทะเบียนพาณิชย์

3.3 พาณิชย์กิจที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ได้แก่

1) การค้าเร่ การค้าแผงลอย

2) พานิชย์กิจเพื่อการบำรุงศาสนา หรือเพื่อการกุศล

3) พานิชย์กิจของนิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น

4) พานิชย์กิจของกระทรวง ทบวง กรม

5) พานิชย์กิจของมูลนิธิ สภาคม สหกรณ์

6) พานิชย์กิจของกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตาม ปว.141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515

3.4 เอกสารที่ใช้ในการจดทะเบียนพาณิชย์ รายละเอียดเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ มีดังนี้

1) จดทะเบียนพาณิชย์ (ตั้งใหม่)

2) จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการ

3) จดทะเบียนเลิกประกอบพาณิชย์กิจ

ชื่อสามารถดาวน์โหลดแบบพิมพ์ไปใช้ในการจดทะเบียนได้ที่ www.dbd.go.th/ ดาวน์โหลดแบบฟอร์ม ทะเบียนพาณิชย์ หรือขอรับแบบพิมพ์ได้ที่

- 1) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรุงเทพมหานคร
- 2) สำนักงานเขตทุกเขต
- 3) เทศบาล
- 4) องค์กรบริหารส่วนตำบล
- 5) เมืองพัทยา

3.5 สถานที่จดทะเบียน

3.5.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ยื่นจดทะเบียนพาณิชย์ได้ที่ :

- 1) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักการคลัง กรุงเทพมหานครรับจดทะเบียนพาณิชย์ กิจของผู้ประกอบพาณิชย์กิจที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตทุกแห่งรับจดทะเบียนพาณิชย์กิจของผู้ประกอบพาณิชย์ กิจที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในท้องที่ของเขตนั้น

สามารถขอลงทะเบียนเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักการคลัง หรือที่ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตทุกแห่ง และที่เว็บไซต์ www.bangkok.go.th/fiic

3.5.2 ในภูมิภาค ยื่นจดทะเบียนได้ที่เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือเมืองพัทยารับจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบพาณิชย์กิจที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในท้องที่เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือเมืองพัทยาแล้วแต่กรณีสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ส่วนบริหารการจดทะเบียน สำนักชื่อธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดทุกจังหวัด

3.6 กำหนดระยะเวลาการจดทะเบียนพาณิชย์

- 1) จดทะเบียนพาณิชย์ตั้งใหม่ ต้องจดทะเบียนภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มประกอบพาณิชย์กิจ
- 2) การเปลี่ยนแปลงรายการที่จดทะเบียนไว้ตาม (1) ต้องจดทะเบียนภายใน 30 วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง
- 3) เลิกประกอบพาณิชย์กิจ ต้องจดทะเบียนภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เลิกประกอบพาณิชย์กิจ
- 4) ใบทะเบียนพาณิชย์สูญหายต้องยื่นขอใบแทนภายใน 30 วัน นับแต่วันสูญหาย

3.7 หน้าที่ของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ

- 1) ต้องขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนดตามแต่กรณี
- 2) ต้องแสดงใบทะเบียนพาณิชย์ หรือใบแทนใบทะเบียนพาณิชย์ไว้ ณ สำนักงานในที่เปิดเผยแพร่เห็นได้ชัด
- 3) ต้องจัดให้มีป้ายชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจไว้หน้าสำนักงานแห่งใหญ่ และสำนักงานสาขาโดยเปิดเผยภายในเวลา 30 วัน นับแต่วันที่จดทะเบียนพาณิชย์ ป้ายชื่อให้เขียนเป็นอักษรไทยอ่านง่าย และชัดเจนจะมีอักษรต่างประเทศในป้ายชื่อด้วยก็ได้ และจะต้องตรงกับชื่อที่จดทะเบียนไว้ หากเป็นสำนักงานสาขาจะต้องมีคำว่า "สาขา" ไว้ด้วย
- 4) ต้องไปให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการการจดทะเบียนตามคำสั่งของนายทะเบียน
- 5) ต้องอำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเข้าทำการตรวจสอบ ในสำนักงานของผู้ประกอบกิจการ

3.8 บทกำหนดโทษ

1) ประกอบพาณิชย์โดยไม่จดทะเบียนแสดงรายการเท็จไม่ยอมให้ถ้อยคำไม่ยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบในสำนักงานมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท กรณีไม่จดทะเบียนอันเป็นความผิดต่อเนื่อง ปรับอีกวันละไม่เกิน 100 บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

2) ถ้าใบทะเบียนพาณิชย์สูญหายไม่ยื่นคำร้องขอใบรับแทน หรือไม่แสดงใบทะเบียนพาณิชย์ไว้ที่สำนักงานที่เห็นได้ง่ายไม่จัดทำป้ายข้อความพิดปรับไม่เกิน 200 บาท และถ้าเป็นความผิดต่อเนื่องปรับอีกวันละไม่เกิน 20 บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

3) ผู้ประกอบพาณิชย์ซึ่งกระทำการฉ้อโกงประชาชน บันลินค้าโดยเจตนาทุจริต ปลอมลินค้า หรือกระทำการทุจริตอื่นโดยอย่างร้ายแรงในการประกอบกิจการจะถูกถอนใบทะเบียนพาณิชย์ เมื่อถูกสั่งถอนใบทะเบียนพาณิชย์แล้วจะประกอบกิจการต่อไปไม่ได้เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะสั่งให้รับจดทะเบียนพาณิชย์ใหม่

4) ผู้ประกอบพาณิชย์กิจที่ถูกกลั่นถอนใบทะเบียนพาณิชย์แลวยังฝ่าฝืนประกอบพาณิชย์กิจต่อไปเมื่อความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือทั้งปรับทั้งจำ

3.9 ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนพาณิชย์ การขอดำเนินการตาม พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์จะต้องเสียค่าธรรมเนียมตามประเภทของการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) จดทะเบียนพาณิชย์ตั้งใหม่ 50 บาท
- 2) จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียน ครั้งละ 20 บาท
- 3) จดทะเบียนเลิกประกอบพาณิชย์กิจ 20 บาท
- 4) ขอให้ออกใบแทนใบทะเบียนพาณิชย์ ฉบับละ 30 บาท
- 5) ขอตรวจเอกสารของผู้ประกอบพาณิชย์กิจรายหนึ่ง ครั้งละ 20 บาท
- 6) ขอให้เจ้าหน้าที่คัดสำเนา และรับรองสำเนาเอกสารของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ ฉบับละ 30 บาท (หนึ่งคำขอคิดเป็นหนึ่งฉบับ)

4. การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด

การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด มีการจดทะเบียนดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งห้างหุ้นส่วน
2. จดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงห้างหุ้นส่วนจำกัด
  - 2.1 แก้ไขเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์
  - 2.2 แก้ไขเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสำนักงาน
  - 2.3 แก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อ/ตราตรึง
  - 2.4 แก้ไขเพิ่มเติมตราให้มีมากกว่า 1 ดวง
  - 2.5 แก้ไขเพิ่มเติมผู้เป็นหุ้นส่วน (ลดทอน-เพิ่มทุน/เปลี่ยนจำนวนหุ้นส่วนผู้จัดการ) (ลดทอน-เพิ่มทุน/เปลี่ยนจำนวนหุ้นส่วนผู้จัดการเพิ่มเติมถึงแก่กรรม)

3. แปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัด
4. เลิกห้างหุ้นส่วน
5. แก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวผู้ชำระบัญชี
6. เสิร์จการชำระบัญชี

5. การจดทะเบียนบริษัทจำกัด

ประเภทของการจดทะเบียน

1. จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ
2. แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ ก่อนจัดตั้งบริษัทจำกัด
3. จัดจัดตั้งบริษัทจำกัด
4. จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ และจัดตั้งบริษัทจำกัดภายในวันเดียวกัน
5. แก้ไขเพิ่มเติมกรรมการ และอำนาจกรรมการ
6. แก้ไขเพิ่มเติมที่ตั้งสำนักงานของบริษัทจำกัด
  - 6.1 ย้ายภายในจังหวัดเดียวกัน
  - 6.2 ย้ายข้ามจังหวัด
7. แก้ไขเพิ่มเติมดวงตราสำคัญของบริษัท
  - 7.1 แก้ไขเพิ่มเติมดวงตรา
  - 7.2 แก้ไขเพิ่มเติมดวงตราให้มีมากกว่า 1 ดวง
8. แก้ไขเพิ่มเติมชื่อและดวงตราสำคัญ
9. แก้ไขเพิ่มเติมวัตถุที่ประสงค์
10. แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 1. ข้อ 2. ข้อ 3. ที่ตั้งสำนักงาน และดวงตรา
11. แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (แปลงมูลค่าหุ้น)
12. แก้ไขเพิ่มเติมมติพิเศษให้เพิ่มทุน, เพิ่มทุน และหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5
13. แก้ไขเพิ่มเติมลดทุนบริษัท
  - 13.1 มติพิเศษให้ลดทุน
  - 13.2 ลดทุน และหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5.
14. แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
15. จดทะเบียนเลิกบริษัทจำกัด
16. จดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม ตั้ง/เปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี/อำนาจของผู้ชำระบัญชีที่ตั้งสำนักงานของผู้ชำระบัญชี
17. การชำระบัญชี และจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีของบริษัท
18. จดทะเบียนควบบริษัทจำกัด
  - 18.1 มติพิเศษให้ควบบริษัท
  - 18.2 ควบบริษัท